

Téma

Událost

Aktuálně

Zrušit matriky v menších obcích?
Ani náhodou, vzkazuje SMS ČR /
str. 2

Výroční konference SMS ČR.
Jaké to bylo? / str. 3

Vepřikovská deklarace požaduje
podporu rozvoje venkova / str. 7

Úvodník

SMS ČR bude nadále efektivním poskytovatelem služeb pro samosprávy

Vážení členové SMS ČR,
milí přátelé samospráv,

v uplynulých dnech jsme oslavili 10 let činnosti SMS ČR. Již jedno desetiletí naše sdružení velmi úspěšně obhájí oprávněné zájmy menších měst a obcí. Před deseti lety možná ještě mnozí doufali, že jak **SMS ČR rychle vzniklo, tak rychle pomine**. Nestalo se tak, přes mnohé porodní bolesti, SMS ČR nejenže osvědčilo **životaschopnost**, ale především **oprávněnost (legitimitu) svých požadavků a stalo se uznávanou organizací zastupující samosprávy**.

SMS ČR získalo důvěru svých členů právě díky požadavku, že kvalita a dostupnost veřejných služeb a redistribuce veřejných prostředků daňového inkasa státu musí být přiměřeně srovnatelná ve všech obcích a městech ČR. Tento myšlenkový náboj nebylo možno zadupat do země, naopak se živelně rozmáhal a získal politickou podporu prosazení změn, které měly výrazně zlepšit postavení obcí a měst. Prosadili jsme výrazné zlepšení finanční situace samospráv ve třech dílčích novelách RUD, nedopustili jsme privatizaci České pošty a nucené plošné převádění jejich poboček. Bránili jsme stavební úřady v obcích, financování regionálního školství, podpořili ve své existenci MASy. Uspěli jsme ale i v desítkách dílčích problémů, které nejsou tak viditelné, ale s nimiž se obce potýkaly.

Na tvorbu nové legislativy se musí SMS ČR zaměřit v novém období

/smscr.cz

a plnit roli **hlídacích ovčáků v legislativním procesu**. Naplňuje mne optimismem, jak začaly významně fungovat naše pracovní skupiny a že mají zastoupení takřka ze všech krajů. Sledujeme totiž zejména v posledním období plíživé **centralizační snahy**, kdy se dostupnost veřejné správy spíše občanům vzdaluje, tato správa není přívětivá, tu je tlak na rušení škol, školek, stavebních či matričních úřadů. SMS nehodlá připustit jen tak nečinně zpětný chod ve veřejné správě, tj. vzdalování dostupnosti úřadů občanovi. Také český právní řád se dostal do stavu, kdy je **nesrozumitelným molochem právních předpisů**, v nichž se nevyznají nejen odborníci, natož adresáti těchto norem – běžní občané, živnostníci podnikatelé.

SMS ČR bude nadále efektivním poskytovatelem služeb pro samosprávy, ať již různých poraden (právní, dotační, krizové) či nových povinností, před nimiž stojí samosprávy (GDPR, veřejné zakázky).

Je naší povinností hájit prostor SAMOSPRAVY, který vytyčuje už Ústava ČR na více místech. Vytyčování tohoto prostoru, do kterého je státu v zásadě zapovězeno vstupovat, bude každodenním úkolem, jak v jednání se státem a jeho výkonnou mocí, tak zákonodárci, ale i cestou soudní ochrany. To je jeden z podstatných úkolů SMS ČR, nikoli naplňovat tuto úlohu konfrontací, ale prioritně **kooperací se státem**. Budeme také bránit naši sídlení strukturu a dostupnost veřejné správy a veřejné infrastruktury v obcích. Naším cílem v třetím desetiletí 21. století jsou obce - **soběstačné komunity, v nichž se dobře žije**.

Toto jsou hlavní cíle SMS ČR do dalších 10 let. Pomáhat obcím, být jejich úporným (zaťatým) obhájcem.

Děkuji Vám všem,
že na této cestě
budete další léta
s námi.

Stanislav Polčák
předseda SMS ČR

Matriky snad budou zachovány!

O zachování matriky v obci budou rozhodovat starostové, plošně se rušit nebudou. Změní se ale jejich financování, místo paušálu se bude platit za výkon. Sdílel to před plánovaným happeningem ministr Lubomír Metnar. Podle SMS ČR nepřináší výkonový model celkové řešení situace a části matrik dále uzavření hrozí. Z podstaty věci je zřejmé, že každá agenda tohoto typu potřebuje paušální základ. I proto happening nebyl odvolán. Dopláčet na matriky kromě pošt, obchodů a dalších služeb by byl jen další ekonomický nástroj pro odliv veřejných služeb z venkova. Zajištění paušálního provozního minima se stalo klíčovým výsledkem dohody s ministrem Lubomírem Metnarem. V této záležitosti budeme dále jednat se základním cílem, aby malé obce nebyly donuceny veřejné služby pro své občany doplácet na úkor jiných potřebných částí svých rozpočtů.

Zrušit matriky v menších obcích? Ani náhodou, vzkazuje SMS ČR

SMS ČR zásadně nesouhlasí se záměrem Ministerstva vnitra ČR zrušit matriční úřady v těch obcích, kde je podle názoru ministerstva málo prvozápisů za rok. Situace by se mohla dotknout téměř 450 menších obcí. Rušení úřadů by Sdružení chtělo podmínit dohodou s danou obcí a její vlastní žádostí. Zavřít zhruba třetinu matrik v zemi plánuje ministerstvo vnitra kvůli úsporám.

O senátní verzi zákona hlasovali poslanci 29. 5. Sdružení na tento den svolalo ve spolupráci se Spolkem pro obnovu venkova ČR dokonce celostátní happening všech nespokojených komunálních politiků proti rušení matričních úřadů a za návrat rozumu do zákona o střetu zájmů.

SMS ČR využije všech svých možností, aby násilné redukci matričních úřadů zabránilo. „Rušení matričních úřadů by mělo být možné

pouze na základě dohody s danou obcí a na její vlastní žádost,“ říká místopředseda SMS ČR Jan Sedláček. „Vyzýváme ministerstvo vnitra, aby zanechalo experimentů s veřejnou správou na místní úrovni a vzdalování jejího výkonu od občanů na venkově. Požadujeme okamžité ukončení této akce, která vystrašila menší samosprávy v celé České republice,“ dodává Sedláček a upozorňuje na to, že analýzu, kterou ministerstvo zdůvodňuje nutnost zrušení takto velkého počtu matričních úřadů, odmítla Rada vlády pro veřejnou správu vzít na vědomí.

Matrikáři na matričních úřadech vedou seznam narození, sňatků, registrovaného partnerství a úmrtí. To jsou ministerstvem zmiňované prvozápisy. Agenda matričních úřadů je však širší. „Na matriční úřad se obce občané také z důvodů změn jména, příjmení, určení otcovství, velmi se zvýšily žádosti o nahlížení do matričních knih ze strany lidí, kteří dohledávají své předky, ale také další matriční činnosti, jako je dohledání matričních údajů a zápisů pro úřady, notá-

ře a podobně. Celkově v posledních dvou letech nárůst matričních úkonů stoupá,“ vysvětluje Marie Kabátová, starostka městyse Lhenice, kde by se matriční úřad měl rovněž rušit. Obává se, že vzdalování veřejné správy občanovi a tedy snižování její dostupnosti může v dlouhodobém horizontu vést k dalšímu vylidňování venkova.

Rušení matričních úřadů by se mohlo dotknout téměř 450 menších obcí, které mají méně než 20 prvozápisů ročně. Ministerstvo argumentuje předpokládanými ročními úsporami ve výši až 150 milionů korun. SMS ČR se však domnívá, že takto vyčíslená úspora je nereálná. „Veškerá agenda by se logicky přelila na úřady větších obcí, kde by v řadě případů muselo dojít k posílení personálních kapacit, u kterých bude nutné zajistit odpovídající vzdělání a především odbornou způsobilost pro výkon funkce matrikáře,“ říká místopředseda SMS ČR Jan Sedláček.

Tři otázky pro...

starostu Olešnice Zdeňka Pešu

Proč by vadilo zrušení matriky v Olešnici?

Matriku vnímáme jako privilegium zápisu v matričním obvodu narozených a zemřelých, potažmo sňatků, kterou má Olešnice už od středověku. Matriční obvody jsou vlastně často převzatým územím farností. Toto územní vymezení učinil socialistický stát v padesátých letech minulého století. Matriční knihy se tehdy stěhovaly z fary na místní národní výbor. V případě Olešnice máme farní matriku vedenou od roku 1663. Ovšem ani v padesátých letech si úředník u nás nedovolil stěhovat matriční knihy z obce jinam. Proto své předky hledají lidé v matričních knihách v místě, kde byli zapsáni. To v posledních letech při zvýšeném zájmu o rodokmeny hodně často. Když státu teklo do bot a přesvědčoval samosprávy, aby pomohly při digitalizaci veřejné správy zaváděním Czechpointu, byly to právě pracovníci matrik, které jsme zaangażovali a také díky nim směřují na radnice s matrikami lidé s žádostmi o různé výpisy a služby, které menší pošty nenabízejí. To, že se institut manželství v názoru mnohých mladých změnil, je vidět i v matričních zápisech určení otcovství. U nás srovnatel-

ně s počtem sňatků. To ovšem ministerstvo s důrazem na prvozápisy pominulo.

Co by pro obyvatele Olešnice zrušení matriky znamenalo?

Místo uváděné nepodstatné změny dojížděky v ministerstvem vypočítaném průměru cca 2 km, by to byla změna pro občany města Olešnice z pouhé docházky v místě na dojížděku 10 km a pro občany ostatních obcí matričního obvodu ze 3 km na 11 km. Z jedné místní části obce Kněževes pak dokonce 15 km. Podotýkám, že jsme spádovou obcí lékařského a školského obvodu, centrem zaměstnanosti v regionu, obchodu a dalších služeb.

Jak vnímáte záměr ministerstva vnitra?

Úvaha rušit matriku jinak než dobrovolně a na žádost obce, je stále stejný, řadu let opakovaný nerozum a nemá dokonce ani ekonomické opodstatnění. Vždyť stát by musel dát peníze zrušených matrik těm matrikám, které by jejich činnost převzaly. Nadešla ale doba diskuze o změně systému financování, například sjednocením úhrad státu za prvozápis v matrice.

PaedDr. Zdeněk Peša,
starosta města Olešnice

Olešnice je město v okrese Blansko v Jihomoravském kraji, 9 km severozápadně od Kunštátu, na soutoku Hodonínsky a Veselského potoka, v Hornosvratecké vrchovině. Žije zde přibližně 1 700 obyvatel. Relativně zachovalá příroda okolo z velké části chráněná v rámci přírodních parků je vhodná pro přírodní turistiku. V roce 1999 získala obec 1. místo v 5. ročníku soutěže o titul Vesnice roku.

Výroční konference SMS ČR. 10 let od vzniku sdružení a 100 let republiky. Jaké to bylo?

100/10: SMS ČR oslavilo dvojité výročí

Ve středu 23. května se pražská Kampa stala dějištěm významné konference. Kromě GDPR, střetu zájmů a rušení matrik došlo také k ocenění významných osobností a ke spuštění informačního systému.

GDPR se obce nemusejí obávat, střet zájmů má našlápnuto ke schválení v rozumnější podobě, běží příprava Národního investičního fondu či informace o neblahém záměru **rušení matrik**, to vše zaznělo v odborné části výroční konference SMS ČR, která se konala k **desetiletí trvání SMS ČR** a ke stoletému výročí od vzniku Československa. Záštitou a osobní účastí přítomné poctil premiér Andrej Babiš a členové vlády Klára Dostálová a Lubomír Metnar.

Součástí oslav bylo také předávání ocenění **nejvýznamnějším osobnostem samosprávy** a venkova uplynulého desetiletí. Z rukou členů vlády převzali symbolické ceny Jan Florian, Jan Kruml a Jan Pijáček. Čestné uznání obdržela Pavla Štrobachová.

SMS ČR předalo ceny obcím za nejlepší příklady dobré praxe

Nejlepší příklady dobré praxe u menších obcí hledali porotci v soutěži Dobrá praxe roku 2018 v oblasti samospráv. Letos poprvé ji vyhlásilo Sdružení místních samo-

správ ČR. Slavnostní vyhlášení se konalo u příležitosti 10. výročí založení SMS ČR v pražském Lichtenštejnském paláci.

V prvním ročníku klání, které se zaměřilo na inspirativní příklady rozvoje českého a moravského venkova, soutěžily přihlášené projekty v pěti kategoriích. Každá měla svého vítěze. Odborná porota vybírala z více než 50 přihlášených obcí všech krajů naší země.

„Při výběru vítězných projektů jsme zohledňovali hlavně inovativnost dobré praxe i celkový význam realizovaného záměru pro obec samotnou. Cílem soutěže je kromě ocenění práce a invence vítězů také to, aby se příklady dobré praxe šířily jako inspirace pro další obce a komunální politiky,“ uvedl **Jan Sedláček**, místopředseda SMS ČR a garant soutěže.

V kategorii „Péče o životní prostředí“ získala cenu obec **Veselí**, která proměnila zanedbanou enklávu uprostřed obce v centrum aktivního odpočinku, jež se stalo vyhledávaným místem pro obyvatele obce a přirozeným středobodem kulturního a společenského života Veselí i jeho okolí. Na místě zaniklého rybníka vznikl místo náletových dřevin a skládky stavební sutí a jiného odpadu meandrující potok s tůněmi, mokřady a rozsáhlou nivou, která je schopna odvést až stoletou povodeň. Areál je vybaven dřevěnými prvky, jako jsou lávky, sochy a zastřešené posezení, vybudována byla dvě víceúčelová hřiště, v blízkosti areálu byl zrekonstruován hostinec s terasou, vznikl zde krytý kuželník a venkovní fitness. Ocenění v kategorii „Vybavenost pro veřejné služby“ si odnesla ves **Uholičky** za projekt rekonstrukce souboru budov statku na návsi, která obec v roce 2010 koupila od restituentů a rozhodla se zde vybudovat kulturně společenské centrum včetně sídla

obecního úřadu, knihovny i obecní restaurace. Po restituci byla obec bez kulturního domu a úřad a knihovna působily v pronajatých prostorech.

Cenu v oblasti „Sociálního klima na venkově“ získala obec **Albrechtice nad Vltavou** za projekt fondu rozvoje bydlení obce, jež pomáhá obyvatelům s předfinancováním či kofinancováním dotačních projektů zaměřených na rekonstrukci původních nemovitostí a zavádění nových technologií. Jedním z takových projektů byly v poslední době kotlíkové dotace. Díky finanční podpoře obce, ale také zajištění projektového manažera a mikroenergetického specialisty byl počet kotlíkových dotací v Albrechticích jedním z nejvyšších v celém Jihočeském kraji.

Cenu v oblasti „Kultura a společenský život“ porota udělila obci **Pištín** za projekt „Vaříme, smažíme a pečeme regionální potraviny a seznamujeme se s jejich vznikem“. Ten umožňuje obyvatelům vesnice seznámit se s regionálními výrobci potravin, s tradičními výrobními postupy a lokální potraviny ochutnat. Na organizaci akce se podílejí veškeré spolky působící v obci, což vedlo k prohloubení jejich spolupráce a pocitu soudržnosti.

Ocenění za „Inovace na venkově“ získala obec **Hvozdany** za projekt, jež vedl ke snížení energetické náročnosti budov tamější ZŠ a MŠ. V jeho rámci bylo pro budovy škol vybudováno 20 geotermálních vrtů, došlo na výměnu celého otopného systému a stavební úpravy, jež vedly k úsporám energií. Obnášely zateplení fasády, výměnu oken i střechy. Náročné stavební práce byly prováděny po etapách, tak aby byl co nejméně narušen chod školských zařízení.

Díl třetí: Starosta malé obce a podzimní volby do zastupitelstva

Průběžně Vás ve Zpravodaji SMS ČR seznamujeme s třinácti tématy vzdělávacího kurzu Škola člena zastupitelstva obce, který je realizován v rámci projektu „Podpora vzdělávání volených zástupců obcí I. typu“ a je spolufinancován z EU.

Právní rámec

Obce mají svoji roli ve volbách „zarámovanou“ zákonem č. 128/2000 Sb. o obcích (dále jen zákon o obcích) a zákonem č. 491/2001 Sb. o volbách do zastupitelstev obcí (dále jen zákon o volbách). Ale v praxi jsou i další právní normy, které mohou volby ovlivnit a o nichž se zmíním. Žádná právní norma však nemůže být v rozporu s ústavním pořádkem, kde je Ústavou České republiky – zákon č. 1/1993 – zaručeno v čl. 102, že členové zastupitelstev jsou voleni tajným hlasováním na základě všeobecného, rovného a přímého volebního práva a to na dobu čtyř let, již nelze přesáhnout.

Svoji roli ve volbách má celá řada orgánů. Státní volební komise, Ministerstvo vnitra ČR, Český statistický úřad, krajský úřad, pověřený obecní úřad, obecní úřady, které mají alespoň dva odbory a jsou tak registračními úřady, pro volby zvlášť ustanovené okrskové volební komise a konečně obecní úřad obce v čele se starostou, do jehož zastupitelstva se volby konají.

Před volbami

Celý proces voleb „odstartuje“ prezident republiky, který je vyhlásí nejpozději 90 dnů předem. Volby se konají v pátek od 14 do 22 hodin a sobotu od 8 do 14 hodin, přičemž dnem voleb je první den. V době psaní tohoto článku hrad zveřejnil, že den voleb do zastupitelstva obcí je stanoven na 5. října 2018.

Je dobrou praxí, že zastupitelstvo (starosta) nečekají na vyhlášení voleb a konají dle § 68 odstavce 2) zákona o obcích a počet členů zastupitelstva obce, který má být zvolen, oznámí na úřední desce obecního úřadu nejpozději dva dny po jeho stanovení (usnesením zastupitelstva, a to v rozsahu daném zákonem). Pro kroky následující dle zákona o volbách už starosta zpravidla nepotřebuje předchozí souhlas zastupitelstva.

Pokud chce starosta kandidovat znovu, nečeká na vyhlášení voleb ani s přípravou vlastní kandidatury a připravuje osobní kandidaturu, již musí podpořit svými podpisy občané či kandidaturu na kandidátce politického subjektu.

Pro nové kandidáty na starostu připomenu, že kandidovat lze pouze do jednoho zastupitelstva obce (v místě trvalého pobytu), do jednoho zastupitelstva obce může volební

strana podat pouze jednu kandidátní listinu, přičemž výkon funkce zastupitele může být neslučitelný s některými funkcemi vykonávanými v pracovněprávním či služebním poměru. Rovněž je třeba upozornit na zákon č. 159/2006 Sb. o střetu zájmů (dále jen zákon o střetu zájmů), který definuje, kdo je veřejným funkcionářem a jaké má povinnosti – nejde jen o medializované majetkové přiznání (před nástupem do funkce, v průběhu konání funkce a i po ukončení výkonu funkce). Je třeba zvážit i fakt, že v současnosti se do těchto přiznání zapisuje i majetek ve společném jmění manželů.

A ještě další upozornění pro případné nové kandidáty na starostu. Veřejný funkcionář (zastupitel) vykonává veřejnou funkci (nejde o klasický pracovněprávní poměr) a tudíž pro obec pracuje 24 hodin denně za pevně a veřejně stanovenou odměnu.

Dobrou zprávou pro současné starosty je, že Ministerstvo vnitra ČR neprodleně po vyhlášení voleb vydá (doposud tak vždy činilo) scénář pro obce, který je celkem podrobný a obsahuje všechny povinnosti starosty ohledně činnosti před a během (až do ukončení) voleb. Doporučuji řídit se dle tohoto dokumentu a dále pouze zdůrazním nejběžnější činnosti starosty v souvislosti s volbami.

Starosta

Starosta stanovuje volební okrsky zpravidla podle toho, jak bývá v dané obci zvykem. 60 dnů před dnem konání voleb stanoví minimální počet členů volebních okrsků, v okrscích pod 300 voličů minimálně čtyři (bez zapisovatele) a ten zveřejní způsobem obvyklým (úřední deska, dálkový přístup). 45 dnů před dnem konání voleb poskytuje registrovaným volebním stranám na úřední desce informaci o počtu a sídlech volebních okrsků.

Alespoň 21 dnů předem svolává první zasedání okrskové volební komise, přičemž věnuje zvláštní pozornost skutečnosti, že volební strany mají právo delegovat do ní své zástupce. V některých obcích (regionech) zasílají pozvánku doporučeně do vlastních rukou, ale v praxi je hlavně kladen důraz na vlastní účast všech členů na prvním zasedání, z něž zpravidla pořizuje zápis zapisovatel jmenovaný předem starostou. Zápis obsahuje informace o přítomných členech, volbě předsedy (místopředsedy)

volební komise a výsledek kontroly volební místnosti. Předseda komise a zapisovatel se následně účastní školení o provádění voleb, které pořádá krajský úřad. Informuje voliče o místu a době konání voleb minimálně 15 dnů předem, zajišťuje distribuci hlasovacích lístků, a přestože zpravidla kandiduje a nemůže být tudíž členem okrskové volební komise, řeší průběžně aktuální problémy, které během voleb mohou nastat. Například u posledních prezidentských voleb to bylo vytápění ve volebních místnostech.

Volbami to nekončí

Zákon o obcích stanoví povinnost starosty i rady obce den po volbách. Ve stručnosti lze říci, že do zvolení nového starosty vykonává funkci stávající starosta. Důležitý termín pro svolání prvního zastupitelstva, na němž se volí starosta, je závislý na tom, zda je k soudu podána stížnost na neplatnost voleb nebo neplatnost hlasování. Pokud ji do 10 dnů nikdo nepodá, stávající starosta svolá nové zastupitelstvo tak, aby se konalo do 15 dnů. Například v obci, kde volby proběhnou bez problémů, a není zpochybněna jejich platnost, svolá starosta zastupitelstvo zveřejněním dne 22. 10. 2018 na den 30. 10. 2018. Zde bude zvolen starosta, který se v následujícím období dle pokynů nově zvoleného zastupitelstva o svoji obec postará.

Mgr. Ing. Stanislav Kropáček

Odborník na informační technologie, veřejné a majetkové právo, školitel kurzů akreditovaných MV ČR.

Odpovědnost člena zastupitelstva obce ve světle nové právní úpravy

Od prvního ledna letošního roku nabyla účinnosti novela zákona o obcích, která se vcelku významně dotkla právní úpravy odpovědnosti za škodu člena zastupitelstva obce, výše náhrady v souvislosti se škodou a příspěvku na pojištění rizik v souvislosti s výkonem funkce. Novela zákona, která byla zveřejněna pod číslem 99/2017 Sb., přidala do zákona o obcích zcela nová ustanovení, některá stávající změnila nebo výrazně doplnila. Jedním z nich je § 79, jež stanovuje, že:

„Splatnost a výplata odměny a dalších plnění poskytovaných v souvislosti s výkonem funkce členům zastupitelstva obce, jakož i srážky z nich, odpovědnost člena zastupitelstva obce za škodu, kterou způsobil obci v souvislosti s výkonem funkce, a postup obce v případě zjišťování průměrného výdělku, vzdání se práva na odměnu nebo další plnění a v případě smrti člena zastupitelstva obce se řídí zákoníkem práce. Pro tyto účely se obec považuje za zaměstnavatele a členové zastupitelstva obce se považují za zaměstnance.“

Pro správné pochopení záměru zákonodárce je třeba nahlédnout do důvodové zprávy k novele zákona o obcích a případně i do metodického doporučení k činnosti územních samosprávnických celků Ministerstva vnitra České republiky.

Vztah zákona o obcích a zákoníku práce

Obecně lze říci, právní poměry členů zastupitelstev obcí upravuje především zákon o obcích. Některé náležitosti týkající se právních poměrů, resp. odměňování členů zastupitelstev obcí, možnosti poskytnutí dalšího plnění, stejně jako dosud zákon o obcích přímo neupravuje, ale odkazuje na obecnou právní úpravu příslušných institutů předpokládaných zákoníkem práce. V některých případech je žádoucí, aby se u členů zastupitelstva posuzovalo shodně jako u zaměstnanců, kteří jsou k dané obci v pracovním poměru.

Zákon o obcích taxativně vyjmenovává, které oblasti právní úpravy v zákoníku práce se analogicky užijí ve vztahu k členům zastupitelstva obce. Jde o tyto oblasti:

1. splatnost a výplata odměny a dalších plnění poskytovaných v souvislosti s výkonem funkce – viz § 141 a násl. zákoníku práce
2. odpovědnost člena zastupitelstva obce za škodu, kterou způsobil obci v souvislosti s výkonem funkce – viz § 250 a násl. zákoníku práce
3. postup obce v případě zjišťování průměrného výdělku – viz § 351–362 zákoníku práce
4. vzdání se práva na odměnu nebo dalšího plnění (zákoník práce to neumožňuje, resp. nepřihlíží k tomu) – viz § 4a a § 144a

5. postup obce v případě smrti člena zastupitelstva obce – viz § 325–328 zákoníku práce

6. poskytování cestovních náhrad – viz § 156 a násl. zákoníku práce

Pro tyto účely se obec považuje za zaměstnavatele a členové zastupitelstva obce se považují za zaměstnance. Dále se na právní poměry členů zastupitelstev obcí užijí ustanovení zákoníku práce, pokud to upravuje přímo. Jedná se o:

1. garanci nároků osob vykonávající veřejné funkce na poskytnutí pracovního volna (§ 200)
2. vymezení, co se pro účely tohoto zákona považuje za výkon veřejné funkce (§ 201)
3. převod nevyčerpané dovolené na začátku a po ukončení výkonu veřejné funkce (§ 212)
4. zákaz výpovědi v době, kdy je zaměstnanec uvolněn pro výkon funkce (§ 53)
5. obecnou odpovědnost za škodu – (§ 392)

Pracovní úraz člena zastupitelstva obce a jeho odškodnění

Právně již zažitým ustanovením ve vztahu k zastupitelům je určité § 392 odst. 1 zákoníku práce, který stanovuje, že:

„Fyzickým osobám plnícím veřejné funkce a funkcionářům odborové organizace odpovídá za škodu vzniklou při výkonu funkce nebo v přímé souvislosti s ní ten, pro koho byli činní; fyzické osoby a funkcionáři odpovídají za škodu tomu, pro koho byli činní.“

V této souvislosti vyvstává otázka, zda má člen zastupitelstva obce nárok na odškodnění pracovního úrazu, který se mu stal při výkonu funkce.

Obec není povinná za uvolněné členy zastupitelstva, kteří svou funkci nevykonávají v pracovním poměru, odvádět pojistné, a tedy zahrnovat pro účely pojištění odpovědnosti zaměstnavatele za škodu při pracovním úrazu nebo nemoci z povolání do vyměřovacího základu odměny těchto uvolněných členů zastupitelstva obce.

Z toho lze dovodit, že v případě vzniku škody v souvislosti s pracovním úrazem musí náhradu škody uhradit ten subjekt, pro který je člen zastupitelstva činný – tedy v tomto případě obec. Důvod je uveden v předchozím odstavci – zákonné pojištění odpovědnosti se na tento případ nevztahuje. Záležitost případného smluvního pojištění rizika obce pro případy pracovních úrazů členů zastupitelstva obce a s tím souvisejících dopadů do rozpočtu obce je na zvážení (rozhodnutí) příslušného orgánu obce v samostatné působnosti. Nad rámec zákonné povinnosti obce není vyloučeno ani využití komerčního pojištění fyzických osob.

Odpovědnost člena zastupitelstva obce za škodu, kterou způsobil obci v souvislosti s výkonem funkce

Nová právní úprava přináší v této oblasti nejvýznamnější změnu, neboť právě citovaný § 79 zákona o obcích výslovně stanoví, že se řídí právní úpravou zákoníku práce a pro tyto účely se obec považuje za zaměstnavatele a členové zastupitelstva obce se považují za zaměstnance. V tomto konkrétním případě dojde nově k použití § 250 resp. § 257 zákoníku práce, který stanoví, že zaměstnanec je povinen nahradit zaměstnavateli skutečnou škodu a výše požadované náhrady nesmí přesáhnout u jednotlivého zaměstnance částku rovnající se čtyřnásobku jeho průměrného měsíčního výdělku.

Ani v tomto případě není vyloučeno použití smluvního pojištění odpovědnosti za škodu případně připojištění odpovědnosti za škodu způsobenou obci starostou, členem zastupitelstva nebo rady a případně i užití individuálního komerčního pojištění odpovědnosti nebo pojištění odpovědnosti za škody z výkonu povolání.

Poskytování příspěvku na pojištění rizik spojených s výkonem člena zastupitelstva obce

Poskytování příspěvku na pojištění rizik spojených s výkonem člena zastupitelstva obce právní úprava připouští. Podle ustanovení § 80 odst. 1 písm. g) zákona o obcích ve znění účinném k 1. lednu 2018 členovi zastupitelstva obce lze z peněžního fondu nebo rozpočtu obce poskytnout mimo jiné i příspěvek na pojištění rizik spojených s výkonem funkce.

Otázky mezi řádky

Jaká je odpovědnost starosty obce za škodu, kterou způsobil obci v souvislosti s výkonem funkce? Obecně lze říci, že starosta obce je také člen zastupitelstva, a že se citována právní úprava na něj rovněž vztáhne. V jeho případě dochází k souběhu funkcí, kdy starosta obce vykonává dvě funkce – funkci člena zastupitelstva a funkci starosty. Nabízí se možnost, že i odpovědnost bude duální a to v případě výkonu funkce starosty bude odpovídat, jako před citovanou právní úpravou tzn. do plné výše škody a v případě, že bude vykonávat funkci člena zastupitelstva, bude odpovídat do limitu stanoveného zákoníkem práce. Zamýšlel zákonodárce tento výklad právní úpravy nebo je to vše jinak? Myslím, že to ukáže čas a praxe.

Mgr. Pavla Bělská Juranová
ředitelka úseku pojištění odpovědnosti
společnost OK GROUP a.s.

OK GROUP a.s.
MAKLÉŘSKÁ SPOLEČNOST
ČLEN OK HOLDING

Vzdělávací kurz „Škola člena zastupitelstva obce“

Pro zástupce obcí I. typu a zaměstnance úřadů připravilo Sdružení místních samospráv ČR ve spolupráci se zkušenými starosty vzdělávací kurz „Škola člena zastupitelstva obce“.

Kurz byl vytvořen a poté pilotně ověřen v rámci projektu Podpora vzdělávání volených zástupců obcí I. typu, který spolufinancuje EU. Má dvě části (základní a navazující vzdělávání) a obsahuje to nejdůležitější z vědomostí a dovedností, jež se týkají třinácti oblastí. Řeší zákon o obcích a související předpisy, veřejné finance, dotace, majetek obce, evidenci obyvatel, ochranu osobních údajů, stavební zákon, občanský zákoník, zákoník práce, správní řád, kontrolní řád, školství, životní prostředí, sociální oblast, oblast dopravy a krizové řízení.

Kurz probíhal ve čtyřech regionech. V Pardubickém, Zlínském, Jihomoravském kraji a kraji Vysočina. Základní kurz se konal v roce 2017 od listopadu do prosince, kdy se ho účastnilo 86 zájemců. Navazující kurz začal v polovině dubna 2018 a skončil 23. května v Libici nad Doubravou na Vysočině s 87 účastníky.

Organizátoři zaznamenali pozitivní zpětnou vazbu. Kurzisté nejvíce ocenili příklady dobré praxe lektorů, ale i svých kolegů. Takřka všichni předběžně přihlásili své obecní úřady do dalšího vzdělávání, které se uskuteční v projektu, na jehož přípravě Sdružení místních samospráv ČR v současné době pracuje.

V rámci projektu Podpora vzdělávání volených zástupců obcí I. typu je v plánu

realizace akce Univerzita starosty 2018. Uskuteční se v Radešíně nedaleko Žďáru nad Sázavou. Bližší informace o akci zveřejní organizátoři v některém z příštích čísel Zpravodaje SMS ČR.

**Touto cestou Vás zveme na
Univerzitu starosty 2018
12. -14. 9. 2018, Radešín na
Vysočině s výjezdem
do Heřmanova – vítězné obce
Vesnice roku 2017.**

**Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost**

SMS ČR se podařilo zmírnit novou povinnost v oblasti odpadů

Nevíte kam vyhodit jedlé tuky a oleje?

Od roku 2020 budou mít obce povinnost zajistit celoročně místa pro jejich oddělené soustředování. Je to jedna ze dvou novinek, které obsahuje novela odpadového zákona, jejímž předkladatelem je Ministerstvo životního prostředí. Meziresortní připomínkové řízení k novele vyhlášky č. 321/2014 Sb., o rozsahu a způsobu zajištění odděleného soustředování složek komunálních odpadů přineslo díky tlaku SMS ČR dílčí úspěch.

První novinkou je povinnost obce nově zajistit místa pro celoroční oddělené soustředování minimálně pro biologické odpady rostlinného původu. Jedná se tedy pouze o rozšíření na měsíce listopad až

březen. Druhou a zásadnější změnou je zavedení nové povinnosti zajistit celoročně místa pro oddělené soustředování jedlých olejů a tuků, které navíc nesmějí být uloženy společně s jinými biologicky rozložitelnými odpady. Ministerstvo životního prostředí navrhlo účinnost této nové povinnosti od 1. ledna 2019, což SMS ČR rozporovalo a nemohlo akceptovat, neboť se jedná o zcela novou povinnost s nutností zavedení sběru dalšího odpadu. „V rámci kompromisu se naštěstí podařilo dosáhnout úspěchu a tuto účinnost odložit aspoň k 1. lednu 2020. Tak zní příslib ze strany ministerstva, jehož naplnění budeme i nadále bedlivě sledovat,“ uvedl Pavel Pacovský ze SMS ČR.

Jak mít komunikaci před volbami pod kontrolou?

Na nejčastější chyby v komunikaci a rady, jak jim předejít, se tři měsíce před volbami zaměří netradiční konference, kterou

21. 6. uspořádá PR agentura Lesensky.cz

na půdě Regionální hospodářské komory Brno ve spolupráci s Institutem veřejné správy Ekonomicko-správní fakulty Masarykovy univerzity. Účastníci se zaměří na praktickou stránku PR a komunikace s veřejností. **INFORMACE A REGISTRACE: www.prakademie.cz/jak-mit-komunikaci-pred-volbami-pod-kontrolou**

PRO ČLENY SMS ČR SLEVA 20%!

Vepříkovská deklarace požaduje podporu rozvoje venkova

Nezapomeňte na podporu venkova. Právě k tomu vyzývá tzv. Vepříkovská deklarace směřující k tvůrcům příštího nastavení fondů Evropské unie.

Sdružení místních samospráv ČR se obává, že v přípravách budoucího nastavení evropských strukturálních investičních fondů (ESIF) jsou venkovské regiony opomíjeny. Své priority regionálního rozvoje v období po roce 2020 (2021 – 2027) proto představitelé SMS ČR formulovali ve Vepříkovské deklaraci, v níž požadují mimo jiné snížení počtu operačních programů a byrokracie spojené s administrací projektů, ale také zachování principu subsidiarity, tedy přístupu, kdy se problémy řeší na té úrovni správy věcí veřejných, kde je to nejúčelnější.

„V dokumentu popisujeme základní principy, jimiž by se regionální rozvoj měl po roce 2020 řídit, a to tak, aby role venkova nebyla marginalizována, což by mohlo vést k prohloubení úpadku periferních oblastí České republiky,“ vysvětluje Radim Sršeň, místopředseda Sdružení místních samospráv ČR. Podle něj k nim patří kromě principu subsidiarity také znalost prostředí a jeho skutečných potřeb, účelné vynaložení ev-

ropských prostředků, jednoduchost jejich čerpání a omezení byrokracie. Deklarace je podle signatářů výchozím dokumentem, jenž shrnuje postoj SMS ČR před nadcházejícími jednáními s dalšími aktéry, jimiž jsou například Asociace krajů ČR, Svaz měst a obcí, Národní síť místních akčních skupin nebo Spolek pro obnovu venkova.

„Venkov je prostředím se specifickými kumulovanými problémy, které vyžadují řešení. Udržení života na venkově je v zájmu celé společnosti a mělo by být založeno na využití inovací a chytrých řešení. Právě do těchto oblastí by podle nás měla podpora ze strukturálních fondů směřovat,“ uzavřel Radim Sršeň.

SMS ČR navázalo spolupráci se Sdružením sportovních svazů ČR

Společný zájem na rozvoji infrastruktury obcí a měst a spolupráci na zmapování stavu obecních a městských sportovišť deklarovali podpisem memoranda o dlouhodobé spolupráci zástupci SMS ČR a Sdružení sportovních svazů.

„Obce si uvědomují význam sportu pro budování komunitního života a chtějí, aby jejich občané mohli na své domácí půdě realizovat své životní potřeby včetně spor-

ovních aktivit,“ uvedl předseda SMS ČR a europoslanec Stanislav Polčák s tím, že právě proto má SMS ČR zájem spolupracovat s těmi, kdo se snaží pracovat s dětmi

a mládeží a realizovat smysluplné volnočasové využití i na venkově.

Připomněl také, že z mapování, které SMS loni provedlo v obcích do 250 obyvatel, vyplývá, že i v nejmenších sídlech se nyní nachází více než 2900 sportovišť. „Svědčí to o uvědoměném přístupu obcí k významu sportu pro občany,“ dodal. Obdobné mapování chce SMS ČR letos realizovat v obcích od 250 do 3000 obyvatel.

Předseda Sdružení sportovních svazů ČR Zdeněk Ertl uvedl, že Svaz by chtěl efektivněji spolupracovat s představiteli místních samospráv a koordinovat společně vybrané aktivity nejen na celorepublikové, ale také krajské a regionální úrovni. Cílem obou subjektů přitom je větší podpora masového sportu, nikoliv pouze sportu profesionálního a výkonnostního. Připomněl zároveň význam zejména kolektivních sportů nejen pro zdraví, ale také pro socializaci a osobnostní rozvoj.

Auditoři si s obcemi hrají, duplicitní kontroly narušují smysl samospráv

Tři audity a dva naprosto odlišné výsledky. Následuje výzva k úhradě údajného pochybení a pak konec plánů na jakýkoliv další rozvoj obce. I tak může přes nejlepší snahu o dodržení všech složitých dotačních pravidel dopadnout stavba jedné z nejnáročnějších investic do kanalizace a čistírky odpadních vod, k níž se „odvážila“ malá vesnice Chožov v Ústeckém kraji.

„Předpokládali jsme, že auditoři provádějí svou kontrolní činnost nezávisle a objektivně. Nyní přestáváme věřit v nezávislost a objektivitu prováděných kontrol. Kauza od poslední kontroly (auditu) trvá již dva roky a do doby konečného rozhodnutí nemůžeme plánovat žádná větší akce, neboť finanční částka uvedená ve „Výzvě k úhradě prostředků dotčených pochybením“ je pro nás likvidační,“ píše starostka Chožova Miroslava Otoupalová. Podle ní si auditoři „hrají“ s příjemcem dotace, vystavují ho psychické zátěži a povinnosti, které obci vznikají v souvislosti vykonávaných častých a duplicitních kontrol, přetěžují a fakticky narušují hlavní smysl samosprávy v obci. „Obce se v žádném případě neobávají kontrol, nicméně ta škála orgánů a institucí, které na obce dneska dopadají z hlediska kontrolní činnosti, je neskutečně velká,“ shrnuje.

Cílem projektu bylo odkanalizování obce a výstavba nové čistírky odpadních vod (ČOV). Obec obdržela dotace z Evropské unie – Fondu soudržnosti a Státního fondu životního prostředí ČR v rámci Operačního programu Životního prostředí. Následná příprava a průběh zadávací dokumentace (ZD) bylo prováděno důsledně dle platného zákona č. 137/2006 Sb. o veřejných zakázkách (VZ) a v souladu s předmětem plnění, v koordinaci a dle připomínek Státního fondu životního prostředí (SFŽP). Zakázka byla vysoutěžena dle zákona o VZ a schválené zadávací dokumentace (ZD)

poskytovatelem dotace. Výsledky výběrového řízení (VŘ) jsme předložili ke kontrole na SFŽP a očekávali vydání Rozhodnutí o přidělení dotace (RoPD). V této fázi kontroly bylo u poskytovatele dotace vysloveno podezření na „diskriminační nastavení technických kvalifikačních předpokladů“ a vznikla úvaha o udělení korekce ve výši 25 %. Obec obratem zaslala „Rozbor nastavení kritérií prokázání technických kvalifikačních předpokladů ZD“ a naše zdůvodnění bylo poskytovatelem dotace posouzeno a zohledněno – v další administraci akce bylo postupováno bez udělení korekce. Vydání RoPD nás ubezpečilo o důkladném prověření zaslání VŘ včetně ZD. Byli jsme proto přesvědčeni, že vše probíhá v souladu se zákonem o VZ.

Zadavatel postupoval v souladu se zásadou legitimního očekávání ve skutečnost, že ZD plně odpovídá požadavkům poskytovatele dotace. Obec nastoupila do rozjetého vlaku a nebylo cesty zpět. V RoPD byl přesně stanoven termín ukončení akce. Přes nepředvídatelné problémy při realizaci stavby jsme vybudovali největší a nejnáročnější stavbu v historii obce ve stanoveném termínu. Projekt byl realizován ve svém plném plánovaném rozsahu s dodržáním plánovaného rozpočtu a za cenu nižší, než definovala předpokládaná hodnota zakázky.

Výše uvedená fakta zdůrazňují s tím, že zadavatel i poskytovatel dotace přistupovali ke

zpracování ZD, VŘ i samotné realizaci stavby s maximální odpovědností a pečlivostí.

První velká kontrola (audit) u nás proběhla ještě v průběhu výstavby akce. Audit probíhal velmi podrobně, předkládali jsme průběžně potřebnou dokumentaci, probíhalo i fyzické zkoumání na místě stavby, osobní pohovory, písemné dotazování, porovnávání apod. Technické dotazy zodpovídal technický dozor stavby. Mnohdy se jednalo o technicky náročné, ale zadavatelem odůvodněné požadavky, které jsme dokázali vysvětlit a obhájit. Obec měla prostor se v průběhu kontroly vyjádřit ke kladeným otázkám konkrétně a přímo na místě. Nabyli jsme dojmu profesionálního přístupu auditorů k provádění kontrole. Na základě provedeného auditu operace bylo ověřeno, že všechny auditované certifikované výdaje jsou způsobilé, v průběhu auditu nebylo identifikováno žádné zjištění.

Po roce následuje další v pořadí druhá kontrola – nyní od poskytovatele dotace SFŽP. Kontrola zaměřena na ověření podmínek RoPD. Kontrola opět probíhala na místě, fyzicky na již dokončené stavbě, ústním pohovorem, dotazováním, předkládáním požadovaných dokladů. Auditoři mimo jiné podrobně zkoumali výrobní čísla dodaných strojů dle dodaných záručních listů a skutečnosti dodávky na ČOV. Závěr: Kontrolou na místě z poskytnutých dokladů vztahujících se k akci lze konstatovat, že byl vytvořen předpoklad pro řádné provozování předmětu podpory, a že byly vytvořeny podmínky pro zajištění povinné udržitelnosti projektu, tj. nejméně po dobu 10 let od ukončení realizace akce. Kontrolní skupina neidentifikovala žádná rizika, která by vedla k ohrožení udržitelnosti projektu. Nebylo zjištěno, že by finanční dotační prostředky byly použity nevhodným, neúčelným a neefektivním způsobem. Výsledek této kontroly nás opět posunul blíže k ubezpečení, že jsme nepochybili.

Následuje další v pořadí již třetí kontrola (mimořádná). Audit probíhal v časové tísní (prosinec 2016), neboť v roce 2016 končilo programové období 2007 – 2013. Závěr kontroly je „diskriminační technická specifikace“. Nezpůsobilé výdaje identifikované během auditu operace představují nesrovnalost ve výši 10 % ze způsobilých výdajů projektu za auditované období. Navržená sankce je absolutně nepřijatelná. Její výše

neodpovídá ani typu prohrěšku, ani hodnotě „části“ dodávky.

Kontrola probíhala formálně, bez možnosti podat v průběhu šetření jakékoliv vysvětlení. Z našeho pohledu šlo o cílený pokus „poškození obce“. Obec měla možnost podat vysvětlení po předložení „Návrhu zprávy“. Písemné stanovisko obce auditoři neuznali a svá rozhodnutí odkazovali na „svůj profesionální úsudek“. Nebyla přitom provedena žádná analýza relevantního trhu. Auditoři nezohlednili možnost navrhnout alternativní řešení. Nebylo zjišťováno, zda je daný požadavek odůvodněn specifickými podmínkami řešené stavby. Ve zprávě není uvedeno ani kdo a jakým způsobem byl diskriminován. Bylo postupováno nepřiměřeně přísně, formalisticky, bez zjištění skutečného skutkového stavu. Pokud autor „zprávy o auditu“ hovoří o diskriminaci, musí už z logiky věci být uvedeno, koho uvedené chování zadavatele diskriminovalo a jakým způsobem (žádný uchazeč nebyl vyloučen z výše uvedených

důvodů). Nikdo z uchazečů nevyužil možnosti přezkoumat splnění veškerých kritérií výběru vítězným uchazečem. Tak jako v našem případě postupovala většina zadavatelů, v ZD byl uveden pouze „typový“ rámec technologie. Faktor, který ale opravdu rozhodoval o výběru, byla cena (při samotné realizaci, došlo poté k doladění technologie a technologických požadavků). Najít „ideální“ podobu ZD v té době nebylo vůbec jednoduché.

To, co ve velkém městě řeší úřednický aparát specializovaný na konkrétní agendu, řeší v malé obci starosta. Oproti úředníkům i kolegům z velkých měst jsme navíc v přímém kontaktu s našimi občany. Díky této skutečnosti můžeme lépe vnímat problémy, které je trápí. Ale také všechny problémy schytáme tzv. z první ruky. Auditoři si „hrají“ s příjemcem dotace, vystavují ho psychické zátěži a povinnosti, které obci vznikají v souvislosti vykonávaných častých a duplicitních kontrol přetěžují a fakticky narušují hlavní smysl samosprávy v obci.

Požadujeme „jednotný audit“, aby se předcházelo duplicitě kontrolní práce a nezvyšovaly se náklady na kontrolní a auditní činnost. Rovněž by došlo k snížení administrativní a psychické zátěže kontrolovaných subjektů. Předcházení pochybení by mělo spočívat v odborné a technické kontrole před samotnou realizací projektu u poskytovatele dotace, což se bohužel neděje. Poskytovatel dotace je státní organizací zřízenou zákonem. Jako takový je jako státní orgán povinen postupovat na základě zákona a podle zákona a zejména pak respektovat zásady, jimiž jsou státní orgány při výkonu veřejné moci vázány, mj. správní orgány vzájemně spolupracují v zájmu dobré správy.

Miroslava
Otoupalová
starostka
obce Chožov

SMS ČR apeluje na zvýšení odměn členů volebních komisí

SMS ČR znepokojuje nepříznivá situace v odměňování členů okrskových volebních komisí. V důsledku způsobuje peripetie starostům, kteří musí řešit nízký zájem o členství v komisích.

Výši odměn členů okrskových volebních komisí upravují prováděcí vyhlášky Ministerstva vnitra k příslušným volebním zákonům shodně - u člena okrskové volební komise činí 1300 Kč, u zapisovatele 2000 Kč a u předsedy 2100 Kč. V případě souběžného konání více druhů voleb je odměna zvýšena o 400 Kč, v případě konání 2. kola prezidentských či senátních voleb pak o 200 Kč.

Tyto částky považuje SMS ČR za nedostačující. Z podnětu několika členských obcí

se tím zabývala také Pracovní skupina SMS ČR pro veřejnou správu a služby na svém posledním zasedání, kdy vyjádřila jednoznačný souhlas s peticí požadující navýšení odměn.

Řádný průběh voleb je nezbytnou podmínkou pro fungování demokratického právního státu, jímž Česká republika podle své Ústavy je. Okrskové volební komise zajišťují pořádek ve volebních místnostech, dohlížejí na průběh hlasování, po jehož skončení provádějí zjišťování výsledků.

Vzhledem k zodpovědnosti, jakou jejich členové mají, nelze akceptovat současný stav, kdy svou funkci vykonávají de facto dobrovolně.

Nízká odměna opakovaně způsobuje nedostatek zájemců o členství v okrskové volební komisi, což v konečném důsledku dopadá na starosty jednotlivých obcí či městských částí, kteří jsou za obsazení okrskových volebních komisí zodpovědní. Mnozí starostové řeší neutěšenou situaci tak, že členům volebních komisí navyšují odměnu formou daru z obecního rozpočtu. Činnost okrskových volebních komisí je však podle příslušných volebních zákonů výkonem státní správy a stát je tím pádem zodpovědný také za její financování.

Situace je o to naléhavější, že se na podzim uskuteční volby do zastupitelstev obcí. Zjišťování výsledků přitom bývá z důvodu použitého volebního systému náročnější, čemuž odpovídá i malá ochota občanů v komisích zasedat. Sdružení proto apeluje na Ministerstvo vnitra, aby zvýšilo odměny členů (ale i předsedů a zapisovatelů) okrskových volebních komisí. Vše totiž může vést až k nepříjemnému důsledku, kdy v některých volebních okrscích nebude kvůli nízkému zájmu možné sestavit volební komisi s alespoň minimálním zákonem předpokládaným počtem členů. Doufáme, že ministerstvo vezme tento fakt při svém rozhodování v úvahu.

SMS ČR prosazuje nebyrokratické vodní hospodářství

Na základě nepřetržité spolupráce se starosty jednotlivých obcí přichází SMS ČR do kontaktu s erudovanými odborníky z rozmanitých oblastí. Může tak efektivněji zasahovat i do odborně složitější problematiky.

Obdobně tomu bylo i v případě vyhlášky č. 252/2004 Sb., kterou se stanoví hygienické požadavky na pitnou a teplou vodu a četnost a rozsah kontroly pitné vody, ve znění pozdějších předpisů. Vyhláška zahrnuje dílčí odborné a technické části, u kterých bylo nutné dbát na to, jaký budou mít na obce konkrétní a praktický dopad. Prioritou SMS ČR je v případě zmíněné vyhlášky zaručit co nejmenší náročnost rozsahu a četnosti kontrol pitné vody tak, aby nedocházelo k neúměrné administrativní zátěži především menších obecních vodohospodářů. Dále je dle SMS ČR nezbytné užívat jasnou a relevantní terminologii pro danou oblast a v neposlední řadě se pokoušet o nekonfliktní spolupráci s patřičnými orgány státní správy. V opačném případě mohou vznikat problémy na základě nejasností v legislativě a potenciální možnost dvojího výkladu některých částí vyhlášky. V praxi by to znamenalo vysokou administrativní zátěž všech zúčastněných stran a řadu nedorozumění. I z tohoto důvodu SMS ČR v návrhu vyhlášky

podrobně analyzovalo užitou terminologii a vyžadovalo její zpřesnění a unifikaci jak v rámci samotné vyhlášky, tak z hlediska souvisejících předpisů.

SMS ČR vítá pomoc externích odborníků a je připraveno s nimi i nadále spolupracovat, má zájem upravovat legislativu do srozumitelnější podoby.

Život bez internetu? Nemyslitelné!

Dostupnost rychlého připojení je pro řadu lidí samozřejmostí. V části venkovského prostoru však stále ještě chybí. SMS ČR neúnavně žádá změnu.

První výzva na vysokorychlostní internet v rámci Operačního programu Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost byla vyhlášena 31. 3. 2017, následně od 26. 4. 2017 do 26. 9. 2017 probíhal příjem žádostí o dotaci. **Dotací z této výzvy byly podpořeny tři projekty a rozděleno pouhých 0,4 % alokace z celkem 11,55 mld. Kč.** Problém tkví především v nastavení pravidel a podmínek pro čerpání prostředků. O co konkrétně jde? Zejména o hodnotící parametr pro pokrytí, kde se hodnotí změny pokrytí v celé intervenční oblasti, ale nikoli v žadatелеm zvolené oblasti k realizaci projektu. Před vyhlášením pravidel výzvy SMS ČR již poukazovalo na nešťastné nastavení, avšak námitky nebyly brány v potaz.

Pro účely plánované druhé výzvy navrhl SMS ČR zejména prostřednictvím svých zástupců v pracovní skupině na MPO zmírnění tohoto hodnotícího parametru a dále umožnění municipalitám být přímým žadatelem o dotaci. **Zastáváme ná-**

zor, že municipality budou plánovat realizaci projektů pouze tam, kde je její provozování na komerční bázi pro firmy v této oblasti nerentabilní. Jedním ze smyslů programu je pomoc zvyšovat konkurenceschopnost a zaměstnanost ve venkovském prostoru, usnadnit rozvoj podnikání a přístup ke službám státu jak pro obyvatelstvo, tak pro podnikatelský sektor a dále zlepšit životní a ekonomické podmínky pro místní obyvatelstvo a podniky. K tomu bezpochyby dochází i pomocí budování důstojného připojení k internetu, jež by nemělo být ze strany státních orgánů blokováno špatně nastavenými pravidly výzvy z Operačního programu Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost.

SMS ČR v této souvislosti vyjádřilo jednoznačný nesouhlas se zamýšleným krokem, který se týká přesunu finančních prostředků z alokace SC 4.1 program Vysokorychlostní internet do SC 4.2 program ICT a sdílené služby. **Sdružení navrhlo předmětnou alokaci zachovat**

v programu Vysokorychlostní internet, neboť dostupnost připojení k internetu ve venkovských oblastech považuje za nezbytnou. Pro lepší implementaci zejména pak distribuci finančních prostředků z programu Vysokorychlostní internet bylo navrženo přijmout opatření, která se budou týkat změny pravidel a parametrů konkrétních výzev tak, aby došlo k realizaci smysluplných projektů v co největší míře. Na to, že nastavení tohoto operačního programu je nevhodné ukazuje i fakt pozastavení proplácení prostředků ze strany Evropské komise.

Lze jen doufat, že výsledkem soustavného tlaku SMS ČR budou nové výzvy OP PIK, které obcím umožní vybudovat bez zbytečných překážek infrastrukturu pro zavádění vysokorychlostního internetu, a to nejen do domácností, ale i pro potřeby lokální ekonomiky venkova.

Hrozba kybernetických útoků sílí. Pojištění je na místě

Vzhledem ke stále většímu důrazu na automatizaci, digitalizaci a provázanost informačních systémů ve většině odvětví ekonomiky, roste také hrozba kybernetických útoků.

Nebezpečí spočívá v kybernetické kriminalitě, kdy úmyslnými a cílenými útoky dochází k poškození či ztrátě dat (z počítače nebo cloudu), k problémům s dostupností systémů/sítí z důvodu přetížení, k neoprávněným zásahům do osobních práv nebo k přerušení poskytovaných služeb apod.

Mezi kybernetická rizika se řadí zejména: kybernetická kriminalita (cílené útoky, terorismus); ztráta/odcizení dat; ztráta/odcizení HW; on-line rizika – e-mail, externí úložiště dat takzvaný cloud; zastaralý HW a SW – nedostatečná ochrana dat; nelokální zaměstnanci.

Postižený subjekt se může nacházet v pozici oběti kybernetického útoku také však současně v pozici viníka, tedy toho, kdo nese odpovědnost za sekundární škody vůči svým klientům či zaměstnancům. Princip odpovědnosti vůči třetím stranám se posílí ještě více, a to díky Obecnému nařízení o ochraně osobních údajů (angl. General Data Protection Regulation neboli GDPR) – jedná se o novou legislativu EU účinnou od 25. května 2018, která výrazně zvýší nároky na ochranu osobních dat občanů.

Ze statistik vyplývá, že nejčastějšími cíli kybernetických útoků jsou v 71 % malé a střední organizace s méně než 100 zaměstnanci, u nichž došlo k narušení bezpečnosti a ztrátě dat.

96 % všech útoků bylo velmi jednoduchých na provedení, dokonce v 97 % případů se dalo ztrátě dat předejít pouhým dodržováním základních bezpečnostních pravidel a ak-

tualizací bezpečnostních systémů. Každou minutu je zasaženo malwarem 232 počítačů.

Eliminovat nepříznivé finanční dopady vzniklé v souvislosti s kybernetickým útokem, únikem citlivých údajů, dat klientů lze prostřednictvím vhodného pojištění kybernetických rizik.

Pojištění kybernetických rizik je určeno pro široké spektrum organizací, které shromažďují a pracují s daty svých klientů, zaměstnanců, občanů. Jedná se například o obce a města, organizace z oblasti školství, zdravotnická zařízení a mnoho dalších. Každá společnost, která shromažďuje, pracuje či jakýmkoliv způsobem nakládá s daty, je v ohrožení.

Pojištění kybernetických rizik je kombinací majetkového pojištění.

Znamená to, že je poskytováno pojistné plnění za finanční škody způsobené pojištěnému (tzv. jsou hrazeny vlastní finanční škody pojištěného), kdy je organizace přímou obětí kybernetického útoku a **pojištění odpovědnosti za újmy**, kdy jsou hrazeny škody způsobené třetím osobám. Jedná se o stav, kdy je pojištěná organizace uznána jako viník, který nese odpovědnost za škody, újmy vůči třetím osobám vzniklé zejména v souvislosti s ochranou soukromí (v návaznosti na **GDPR**).

Pro představu dále uvádíme několik příkladů, které toto speciální pojištění může kryt. Jedná se zejména o škody způsobené hackerským útokem na počítačových systémech (softwarech) a datech poškozené organizace, ale i o další související náklady

včetně nákladů na právní zastoupení. Dále lze sjednat krytí nákladů souvisejících s přerušением provozu v důsledku narušení počítačového systému nebo zásahu ze strany hackera, ale i nechtěné lidské chyby. Krytí mohou být i náklady související s nároky na ochranu osobních údajů a v neposlední řadě rovněž náklady na očištění dobrého jména poškozené organizace – náklady na public relations. Někteří pojišťitelé sjednávají v rámci svých produktů i krytí sankcí, pokut udělených regulačním orgánem, např. Úřadem pro ochranu osobních údajů.

Je důležité upozornit na fakt, že rozsah nabízeného krytí závisí na výběru pojišťitele, který pojištění kybernetických rizik na našem pojišťním trhu nabízí.

Z praxe uvádíme některé příklady škod:

Únik citlivých osobních údajů (zdravotnická dokumentace)

Byla způsobena osobnostní újma, která znemožnila další výkon povolání z důvodu zveřejnění zdravotního stavu. Byla podána žaloba o finanční kompenzaci a dozorovým orgánem udělena pokuta.

Celková výše škody: 4 000 000,- Kč

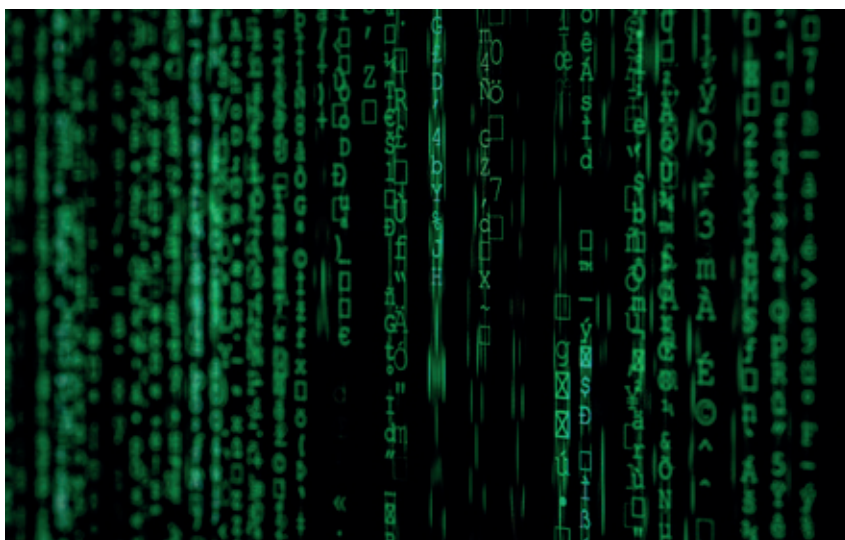
Hackerský útok a zveřejnění 117 000 osobních údajů studentů

Vznikly náklady na IT experty za účelem zjištění příčiny útoku a přesného počtu zveřejněných údajů, náklady na oznámení (informační dopis všem studentům a zřízení call centra), náklady na PR a rovněž v tomto případě byla udělena pokuta dozorovým orgánem.

Celková výše škody: 2 000 000,- Kč

Závěrem je potřeba uvést, že je velmi důležité mít sjednáno kvalitní pojištění kybernetických rizik, ale také je nutné dodržovat základní pravidla kybernetické bezpečnosti. Nepodceňujte a nezanedbávejte tedy ve vaší organizaci prevenci ochrany a zabezpečení IT systémů.

*Ing. Dana Pluchová
ředitelka metodiky
a produktového řízení,
společnost OK GROUP*

Internet na veřejných místech zdarma by už brzy mohl být realitou!

V úterý 15. května vyhlásila Evropská komise 1. výzvu v programu WiFi4EU v celkové alokaci celkem 120 milionů eur. To proto, aby bezplatné wi-fi připojení mohli lidé kdykoliv využívat ve veřejných prostorách, jako jsou parky, sídla institucí, knihovny, zdravotní střediska nebo muzea v celé Evropě. Pro získání dotace bude hlavním kritériem datum podání žádosti! Více informací na www.wifi4eu.eu/#/home

Stavební a zemědělské zákony je třeba stále sledovat

Sledovat veškeré stavební a zemědělské zákony a pro kvalitu života venkova být stále ve střehu – to jsou dva z cílů, které vyplynuly Petru Žůrkovi z SMS ČR ze 100. jednání Antibyrokratické komise při ministerstvu zemědělství. Komise je dle jeho sdělení inspirací i pro ministerstvo průmyslu a obchodu, které je připraveno na spolupráci se SMS ČR. Jednání přináší stále řadu důležitých témat, jakými jsou například ochranná pásma vodních zdrojů, řeší se také problém bezdlužnosti v souvislosti s rozdílnými harmonogramy a téma povinnosti zemědělce informovat včelaře o postřiku. Zajímavý je podle Žůrky podnět porážky skotu na pastvině střelnou zbraní.

Petiční výbor se sešel s premiérem Babišem

Petiční výbor složený z představitelů obcí a měst proti navrhované novele zákona o střetu zájmů se sešel v pátek 6. 4. s premiérem Andrejem Babišem. Zástupci Sdružení místních samospráv ČR mu tlumočili své výhrady proti zpřísnění zákona o střetu zájmů, které shrnuli v petici podané týden před schůzkou. „Předseda vlády podpoří, aby údaje z majetkových příznání veřejných funkcionářů byly přístupné pouze na žádost. Zároveň zůstává zachován rozsah neveřejných informací dle návrhu schváleného nedávno na půdě Ústavně právního výboru,“ zaznělo z úst premiéra.

Odvody z odměn pro neuvolněné starosty? Konečně se o tom jedná

Diskuse nad návrhem zavést odvody sociálního pojištění z odměn neuvolněných členů zastupitelstev územních samosprávních celků a především z odměn neuvolněných starostů a místostarostů obcí byla předmětem porady pracovní skupiny v pátek 11. 5. SMS ČR reprezentovala Jana Přecechtělová, která na problém poukázala. Upozornila na rozdíly mezi uvolněnými a neuvolněnými starosty, především na možnost poskytnutí příspěvku na penzijní

přípojištění u neuvolněných členů zastupitelstev obcí dle zákona o obcích. Zástupci Asociace krajů ČR, Sdružení místních samospráv ČR, Svazu měst a obcí ČR a Spolku pro obnovu venkova ČR byli vyzváni, aby do 10. září 2018 zaslali Ministerstvu vnitra své stanovisko za svou organizaci k dané problematice s návrhem dalšího postupu, resp. s návrhem požadovaných změn v právní úpravě.

Soutěž Vesnice roku pohledem loňského vítěze

Seminář se uskutečnil v obci Heřmanov na Vysočině. Podle informací místopředsedy SMS ČR Jana Sedláčka se konal ve spolupráci s Krajem Vysočina pro zájemce o účast v letošním ročníku soutěže. „I díky této aktivitě se počet přihlášených obcí v Kraji Vysočina oproti loňskému roku zdvojnásobil,“ uvedl.

Vzdělávací politika ve strategii do roku 2020

Zveřejnění externího hodnocení naplňování Strategie vzdělávací politiky ČR do roku 2020 bylo předmětem jednání ve čtvrtek 12. 4. SMS ČR zde zastupoval Petr Halada. S naplňováním zmíněné strategie seznámili účastníky zástupci MŠMT. Zvýšení dostupnosti a kvality předškolního vzdělávání, která má nevyjasněný přístup k péči o předškolní děti, je v gesci více ministerstev a kde není vytvořena konsensuální společná koncepce – to je jen jeden z bodů, o kterém účastníci diskutovali. Podle Petra Halady zatím stát pro naplnění strategie moc neudělal a stále se jen čeká na vývoj.

Ministerstvo zemědělství je partnerem pro venkov

S novým ministrem zemědělství Jiřím Milkem se v úterý 17. 4. poprvé setkali zástupci SMS ČR místopředseda Radim Sršeň a tajemník Tomáš Chmela. Diskutovali o posílení PRV ve vztahu k drobným podnikatelům i obcím. Cílem sdružení je přesvědčit ministerstvo o účinné protierozní legislativě, která stále velmi chybí.

Od ústavní péče k podpoře v komunitě – plán musí být hotový do prosince

Projednání úkolu a stanovení harmonogramu prací na zpracování Akčního plánu podpory přechodu ústavní péče k podpoře v komunitě bylo hlavní náplní ustavujícího zasedání Meziřezortní skupiny pro deinstitucionalizaci sociálních služeb. Sešla se ve středu 18. 4., SMS ČR v ní zastupuje Radek Brázda. Ten také uvedl, že pro zpracování akčního plánu bude vytvořena expertní komise tvořená především pracovníky MPSV a dalších dotčených ministerstev. Plán musí být ve finální verzi po připomínkovém řízení předložen v prosinci 2018 vládě.

Kulatý stůl k transparentnosti veřejných zakázek malého rozsahu

Diskuze o záměru doplnit do zákona o zadávání veřejných zakázek novou povinnost zveřejňovat od určitého limitu i zakázky malého rozsahu byla předmětem jednání u kulatého stolu, který uspořádala Rekonstrukce státu. Za SMS ČR se účastnil Jan Sedláček, podle nějž sdružení navrhované změny odmítá.

S ministryní práce o veřejně prospěšných pracích

Veřejně prospěšné práce a aktuálně projednávaná novela insolvenčního zákona byly předmětem jednání předsedy SMS ČR Stanislava Polčáka s ministryní práce a sociálních věcí Jaroslavou Němcovou. Setkání se uskutečnilo v pátek 20. 4.

Kontakty na SMS ČR: Adresa sídla SMS ČR je Zlín - Prácheň, Nábřeží 599, 760 01, telefony: 577 688 103, 604 345 806, internet: www.smscr.cz, email: info@smscr.cz, Informační zpravodaj SMS ČR vydává Sdružení místních samospráv ČR se sídlem Zlín 760 01, Nábřeží 599, IČ: 75130165, www.smscr.cz, info@smscr.cz, místo vydání Zlín, dat. vydání 4. 6. 2018, 3/2018, ev.č. MK ČR E 20029. Výkoný redaktor: Marie Šuláková; Grafické zpracování: Ing. Petr Machůl +420 776 160 680; Použité fotografie: Archiv SMS ČR, archiv obcí, Marie Šuláková.